

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban dtvéve:

Egész évre . . . 16 kor. — fill.
Negyedévre . . . 4 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 20 kor. — fill.
Negyedévre . . . 5 „ — „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 24 kor. — fill.
Negyedévre . . . 6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, február 24.

A színművészet bomlása.

Ha a múlt század végén és a jelen század első felében megírt drámákat olvassuk s aztán az Ibsen és Sudermann-féle darabokkal összevetjük, lehetetlen el nem szomorodnunk a rémséges sülyedésen, amely színházainkat valóságos büntanyákká tette.

Hisz még azok a darabok is, amelyekben az erkölcsi rothadás nem vitetik szemérmellenül a nyilvánosság piaczára, nélkülözik az esztetikai értéket s csak egy napi hatásra számítanak. Drámaíróink, mintha soha életökben nem tanultak volna esztetikát, keresztül gázolnak nem csak a jó erkölcs és társadalmi illem reguláin, hanem magának a drámaalkotásnak összes törvényein, hogy egy két skandalózus jelenetet és felvonást összerójanak a közönség érzékiségének felizgatására s a nagy tömeg esztetikai érzékének eltompítására. Azok az ugynevezett *kasszadarabok*, melyek telt házat szoktak vonzani, többnyire jól-rosszul összetákolt reminiszccenzciákból, meg egy csomó arczpíró kétértelmű *csevegésből* állanak. Színházlátogató és a régibb klasszikus drámákkal ismerős ember minden jelenet, minden felvonás után önkénytelenül arról gondolkodik, hogy amit végig nézett és hallgatott, azt már valamely más darabban végig élvezte. A mi új, az csak az illetlenség.

A színházak romlásának oka jó részben a drámaírók hanyagsága és tehetet-

lensége. Mindenki jogositva érzi magát szindarabot írni, akár van előkészültsége, akár nincs. Utóvégre a szalonok sikamlós és raffinált társalgásaiban való jártasság, egy néhány összeférczelt reminiszccenzia régibb és jobb darabokból, egy idomtalan mesének alapján összetákolva, meg egy kis pikantériával felfűszerezve, elég ma már ahhoz, hogy a *szerező* urat a lámpák elé hívják és megtapsolják. »Nemzetünk újabb csillaga« fel van fedezve.

Hát bizony azok az új drámaírók jó részben nagyon sok gáncsra méltók, sőt némelyek a magok arczátlan iránya miatt inkább a lámpákra, mint a lámpák elé illenének. Tehetség és szorgalom híján felvergődnek a Parnasszusra, hová ma már mindenki tellogolhat, ha nem is éppen Pegazuson.

Az ilyen drámaírók természetesen képtelenek maradandó becsü darabokat írni, de mert *mesterségökből meg akarnak élni, kénytelenek* az érdekesítő és pikáns dolgokat kereső romlott közizlésre spekulálni s így a művészetek templomát Augias istállójává változtatják.

De legyünk igazságosak. A modern botrányos darabok írói még ha akarnának is előtanulmányokat tenni s még ha volna is bennök abból az isteni adományból, amelyet egyik kiváló magyar költő az »Isten csókjának« nevez, még akkor is tönkre kell hogy menjen a mai társadalom viszonyai közt. Az írók ma nem falukon, hanem többnyire nagyobb városokban laknak, sőt legtöbbször a fővárosban tartózkodnak. És micsoda környezet veszi őket körül? A raffinált,

finomkodó, de erkölcsileg romlott szalonélet, a kávéházak züllő alakjai, a materializmusba merült üzlet után futó, minden nemesből kivetkezett társadalmi élet zsarnokai és áldozatai, az anyagi és erkölcsi nyomor, mely lelkiismeretet és szerelmet nyílt utcán pénzért árul! Ez a légkör áthattotta, megrontotta és tönkretette az írókat is épp úgy, mint más embert. Ebben az eszeveszett zürzavarban, melyben mindenki csak könnyen élni és élvezni akar, elvész az emberből az igazi költői hivatás, elmosódik az esztetika reguláinak emlékezete, és a drámaíróból mesterelem lesz, aki megrendelésre sokat, hamar és ugynevezett *kiadás* azaz *kasszadarabokat* kénytelen gyártani.

Aztán meg ki is megy nálunk színházba?

Bizonyára nem az, aki annak művelő hatására utalva van, nem a szegény munkás, és még nem romlott tömeg, hanem a pénznek, a könnyű munkának emberei, a kik *szórakozni, nevetni* akarnak. Nos hát ezek a mai nagy városinkban nem a keresztény elvektől, hanem az üzleti szellemtől, az önzéstől és ázsiai élvezetvágytól lelkesülve, nem kívánnak semmi magasabb színvonalu darabot. Ezeknek teljesen jó az *Osztrigás Miczi* meg a *Teknősbékák* és a többi ilyen arczátlan *művek*.

Ne beszéljünk tehát a magyar színművészet kulturális feladatairól mindaddig, amíg a drámaírók meg nem emberelik magukat és meg nem becsülik a klasszicizmussal együtt hivatásukat is. Ha a drámaíró felülemelkedve a közromlottsá-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az utolsó kliens.

(Jelenet.)

Irtá: Krüger Aladár.

Személyek:

Feri bácsi (a kit mindenki így hív s a ki ezért nagyon haragszik; hajdan »ügyvéd ur« volt a czíme, a felesége »kis Ferikém«-nek hívta, ma meg már ő is csak *öregemezi*; pedig hát *Feri bácsi* ma is számot tenne a legények közt, ha a köszvény nem kinezná a lábát és paróka nem óvna a fejét.)

Tini néni (hajdan a »kis Ferike« egyetlen, aranyos Tinikéje; ma már csak »öregem« s az egész városnak *Tini néni*, a ki ezért a czímért szintén nagyon haragszik; a mi nem esoda, mert hiszen ha az arca nem is egészen fiatalos már, de a nyelve egész ifjui erőnek örve.)

Egy kis női kesztyű (egyelőre az iratok közt alattomosan el van rejtőzve; ez nem haragszik senkire, majd csak később fognak miatta és rája haragudni.)

Színhely:

Feri bácsi ügyvédi irodája, asztallal, székekkel, divánnyal, aktákkal, szekrényvel s tiszteletre méltó ősi porral mindezek. A tintatartóba beszáradt a tinta, a tollak megszáradtak s az aktás szekrény ajtaja előtt

hatalmas kereszt pók feszített hálót; a háló még ott van, de a pók éhen vészett. Hátérben és jobbra ajtó.

Feri bácsi

(az öreg karos székben ül és fejét lecsüggesztve szunyókál)

Tini néni

(nagy robajjal beront a jobb oldali ajtón.)

Ferencz! Ferencz!

Feri bácsi

(felrezen)

Nono? A tatár jön? (télre) Mindig rosszat jelent, ha Ferencznek szólít.

Tini néni

Nem hallottad? Csengettek! Bizonyosan új kliens jön s te, vén lusta, itt szunyókálsz, a helyett, hogy szaladnál ajtót nyitni.

Feri bácsi.

Új kliens? (erre már felélénkül.) Megyek, angyalom, hiszen én is azt lesem három hónapja. (fürgén fel akar ugrani.) Jaj, az az átkozott köszvény!

Tini néni

(szigoruan)

A fiatalok sok lumpolás eredménye. Bezzeg, ha előbb elvettél volna engem!

Feri bácsi

(félre)

Vagy talán inkább később kellett volna!

Tini néni

Hát még sem nyitod az ajtót?

Feri bácsi

Megyek, öregem, repülök, suhanok. (a háttérbeli ajtóhoz biceg, kinyitja, kinéz.) Nincs itt senki, öregem. (visszabiceg.)

Tini néni

Hiszen gondoltam én azt, hogy ilyen élhetetlen emberhez senki sem jön. Mondtam most is, ugy-e?

Feri bácsi

Sőt ellenkezőleg, azt mond . . .

Tini néni

Hallgass? Mindig neki kell igazságának lenni! Az ördög látott ilyen veszekedő embert; a ki mindig beleköt békés feleségébe.

Feri bácsi

De angy . . .

Tini néni

Hallgass! Te még egy szentet is ki tudnál hozni a béketűrésből. Pedig tudhatnád, hogy soha sincs igazad.

gon, kellő esztetikai előkészület után, tehetséggel és szorgalommal olyan darabokat fog írni, melyet anyjának, vagy felnőtt gyermekeinek felolvasni nem pírulhat, akkor lehet csak szó a színművészet emelkedéséről. — De még akkor sem!

Határozott és szigorú kritikára van szükség. Nem olyan kritikára, melyet a szerző maga kunyorál ki, maga vesz meg, vagy maga ír meg, hanem igenis egy mindenképen színvonalon álló kritikára, a melynek szerzői tudják az esztetika és erkölcsiség szabályait respektálni minden körülmények között.

Csak hogy a romlott társadalom romlott légkörében a kritika is reklammá válik. Oda jutunk tehát, hogy mivel a társadalomnak romlottsága, az az erkölcsi széthomlás, amely mindent leront, rontotta meg az irodalmat és a művészetet, csak egy tisztább, erkölcsileg felegyelmezettebb és az üzleti szellemtől függetlenebb társadalom fogja megérteni és megérdemelni, hogy arczpirulás nélkül is tudjon művelésben részesülni.

A kulturhistóriánk pedig bizonyítja, hogy társadalmunk romlása egyenes arányban növekedik a keresztény szellem fogyatkozásával . . .

Gedeon.

Uj bankkormányzó.

Már nem újság, régen tudja mindenki, de azért csak ma vált ténynyé a bankkormányzó visszalépése. A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb kéziratokat tartalmazza:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. Kautz Gyula, az Osztrák-magyar bank kormányzójának, ezen állásától való visszalépése alkalmából, ezen minőségben szerzett kiváló érdemei elismerésül, *első osztályú vaskorona-rendemet* díjmentesen adományozom — Magyar pénzügyminiszteremnek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével egyetértőleg tett előterjesztése folytán dr. Kautz

Gyulát, az osztrák-magyar bank kormányzóját, ezen állásától saját kérelmére felmentem és dr. *Iovag Bilinsky Leon* szolgálaton kívüli minisztert az alapszabályszerű időtartamra az Osztrák-magyar bank kormányzójává kinevezem. — Magyar pénzügyminiszterem előterjesztésére az alapszabályszerű időtartamra *Madarassy Pál* valóságos belső titkos tanácsost az Osztrák-magyar bank alkormányzójává és *Horváth Elemér* miniszteri tanácsost és a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság üzletvezető igazgatóságának elnökét, helyettes alkormányzóvá kinevezem.

Ez alkalommal tatai *Gold Zsigmond*, *Schreiber Ignác*, ikvai *Pfeifer Mátyás*, beleskai *Mechwart András*, *Deutsch Sándor* és *Josipovich Géza* megválasztott főtanácsosokat ő Felsége megerősítette.

A biztosítási törvény.

Február 26-án az igazságügyminiszteriumban a magánbiztosító-intézetekre vonatkozó biztosítási törvényjavaslat tárgyalása végett anket tartatik, melyben *Plósz Sándor* igazságügyminiszter meghívása folytán az igazságügyi, kereskedelmi, földmívelési és pénzügyminiszteriumok képviselői, több biztosításügyi szakférfiu és a jogászközönség néhány kitűnősege vesz részt. Az anket elé terjesztendő törvényjavaslat 44 szakaszból álló öt fejezetre oszlik. Az első fejezet az általános határozmányokat, a második a biztosítási ügylet kezdetét és módozatait, a harmadik az állami felügyeletet, a negyedik a büntető határozmányokat, az ötödik a vegyes és átmeneti intézkedéseket tárgyalja. A javaslatot dr. Beck Hugó kir. kuriai bíró annak idején ismertett törvénytervezetere van alapítva, csak hogy annál jóval rövidebb s egyes pontjaiban szigorubb. A Beck-féle javaslatot már Erdély Sándor volt igazságügyminiszter átdolgoztatta, a múlt év folyamán pedig az igazságügyminiszterium kebelében megtartott szűkebbkörű anket foglalkozott a tervezettel s ennek megállapodásai alapján készült el a most tárgyalás alá kerülő törvényjavaslat.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, febr. 24.

Perczel Dezső elnököl.

Horvánszky Nándor benyújtja a valuta-arányát ellenőrző bizottság jelentését.

Kubik Béla interpellációt jegyzet be a *vasuti vicinális svindli ügyében* azonban utólag a képviselőknek kijelentette, hogy az interpellációval addig vár, míg Hegedüs miniszterrel értekezik.

Következik a belügyi tárca költségvetésének folytatása.

A közegészségügy.

Papp Samu: Minden lépéssel, amit a közegészség ügyén előre teszünk, hazafias munkát végzünk. És a kormánynak köszönet érte, mert sokat tesz ezen ügyben. Ezután statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy 1881 óta az általános halálozás csökkent. A gyermekhalandóság is javulóban van, azonban a nyugati államok sikereit e tekintetben el nem értük. A népesedési mozgalom azonban dacára ennek kedvezően áll.

Áttérve a kórházakra e tekintetben is általános javulást tapasztal. Az alföldi városokban is igen sok gond fordítottatik a közegészségi ügyek javítására.

Az orvosi fizetésjavítás, a szegény ügy még sok kívánni valót hagy fenn. Ezután foglalkozik még fürdőink helyzetével, mely után a tételt a legnagyobb bizalommal elfogadja.

Ezután a képviselőház orvostekintélye, dr. *Major Ferencz* a kollegája által elmondottak czáfolatába fogott.

Major Ferencz. Elismeri, hogy van haladás a közegészségügy terén, de ez nagyon csekély. A kórházak terén is tapasztalni ezt a haladást, de épen ilyen csekély mértékben. A körorvosok helyzete valóban kétségbeesítő, ezen segíteni sürgős kötelesség. A trachoma terjedése ijesztő és még mindig nem történik semmi ennek megállítására.

Áttérve ezután a baba és az elmeegógyügyre konstatálja, hogy e tekintetben nem hogy

Feri bácsi

(szótlanul bátorságot gyűjt egy erélyes fellépéshez.)

Tini néni

Evvél a örökös okoskodással riasztottad el a legjobb klienseidet, a bárót, a gyapolyi birtokost, meg a szentmártoni sörgyárost.

Feri bácsi

(tovább halmozza a bátorsági készleteket.)

Tini néni

Igenis, kimerem mondani, hogy az irodád pangásának egyedül te vagy az oka!

Feri bácsi

(a bátorság elengedő fokát észleli magában; főséges nyugalommal.) Én pedig, öregem, kimondom, hogy annak nem én vagyok az oka, hanem te.

Tini néni

(azt hiszi, összedül a ház s nem tud szólni.)

Feri bácsi

A sörgyáros azért hagyott itt, mert ráüzentél, hogy neked kivételesen negyedrészt áron szállítsa a sört. A gyapolyi birtokos azért, mert a hányzor hozzám jött jogi kérdésekben tanácskozni, te mindig bejöttél és kezet csókolattál vele magadnak.

Tini néni

(azt hiszi, elájul; de nem sikerül.)

Feri bácsi

(mintha semmit sem látna.)

A báró pedig azért kérte vissza a meghatalmazást, mert mikor egyszer a felesége jött hozzám férje megbízásából, te az irodán keresztül menve, amugy szép szeliden, de elég érthetőn fülembé dörmögted, hogy »nem szeretem a bizalmas tété-à-tété-eket!«

Tini néni

(belátja, hogy egyelőre még sem lesz világ vége s hogy szólania kell.)

Na hát igen! Ha nem érezte volna magát találva a méltóságos asszony, bizonyára maradt volna. Így annál világosabb, hogy megint nekem volt igazam. Hanem hogy ne legyen panaszkod, nem bánom én, ezentul akár Belzebub viheti el az irodádat felőlem. Érdekelnek is engem ezek a poros, rongyos irkafirkák! (megvetően turkál az asztalon, már a hogy a mérges, ideges öreg asszonyok szoktak s egyszerre valamelyik summás kereset alól kikukkan a — kesztyű.) Hohó! hát ez mi?

Feri bácsi

(kiváncsian.)

Mit találtál, öregem?

Tini néni

(keserűen.)

Persze, *öregem!* (a kesztyűt magasra emeli mint valami zászlót) Persze van már valaki, a ki

nem *öreg*. Valami pirosított, jól kiváltázott dáma, arról álmodoztál az előbb is! És még nem tetszik neki, ha nem szeretem a bizalmas tété-à-tété-eket! Most valld meg rögtön, kié ez a kesztyű?

Feri bácsi

(maga is kezd már nyugtalanodni; felteszi a pápaszemét)

Mutasd csak; én is kíváncsi vagyok rá.

Tini néni

Igen? kezembe adjam a bűnjelt? Hohó, öregem, van még nekem is egy kis sütni valóm! Ugyis jól tudod, ki szokta a kesztyűjét itt hagyogatni (jól szemügyre veszi). Csinos kis kesztyű, meg kell vallani. Az ember szinte hozzáképzelt egy puha, kövér, piczi kaesőt, a milyenről ti férfiak annyit ábrándoztok, egy karcsu termetet, csókra termett ajkat — és egy szerencsétlen, megcsalt feleséget: engem (sírni akar, de nem sikerül).

Feri bácsi

(a szemüvegét törülgeti)

Nem látom jól; hozd legalább egy kissé közelebb. (ayugtalanul, félre) Mintha az a kesztyű ismerős lenne előttem.

Tini néni

Nem! Majd, hogy még talán itt előttem össze is csókolgasd! (ünnepélyes komolysággal)

haladás lenne, hanem határozottan stagnációt észlelhetünk.

Az orvosnővendékek száma az utóbbi 15 év alatt 50 százalékkal csökkent, mert nyílt titok az orvosok nehéz, gondterhelt élete. A kormány áldásos kezének e tekintetben közreműködni kellene.

A t. Ház tagjai nem nagy érdeklődéssel viselkednek az orvosügy iránt, mert a padok csak úgy látogtak az ürességtől. Major Ferencz azért lelkesen hívta fel a kormányt hazánk közegészségügyének javítására.

Komjáthy Béla a gyermekhalandóságról tesz kérdést a miniszterelnökhöz, miféle intézkedést tett, mily eredménnyel és mit szándékozik tenni a jövőben?

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a közegészségügyet mindig rendkívül fontos dolognak tartotta minden fázisában. A felszólalásokat nem kritikának, hanem buzdításnak veszi. Reflektál Papp Samu szavaira, majd Major Ferencznek szól:

— Én nem zárkozom el az elől, a mit Major képviselő ur mond, hogy a bábaképezdét szaporítsuk s ösztöndíjakat adjunk. Mindjárt hátra is fordultam az államtitkár urhoz, hogy írja ezt fel. Tehát helyes a diplomás bábák szaporítása, de addig is, míg ez megtörténhetik, már az is fontos, hogy a falusi kontár bábákat be lehet rendelni az orvosokhoz 8 heti kioktatásra. Legalább a tisztaságot megtanulják. (Élénk helyeslés).

A **gyermekhalandóság** megállítására a két éven aluli gyermekekre az országos betegápolásról szóló törvény kielégítően intézkedik. Az idevonatkozó szakaszokat felolvassa. Azok igen humanusak. (Helyeslés). A Fehér Kereszt és Gyermekvédő-egyesülettel szerződést kötött, hogy állítsanak fiókokat az országban, melyeknek költségeit az állam az országos betegápolási alapból viseli. Ilyen fiókot a többek közt Aradon, Temesvárott, Kassán állítottatott s most állit Szegeden s másutt.

Ezután a tételt elfogadták.

A következő tételnél **Major Ferencz** megköszönte Szellnek kijelentését.

Szell rövid válasza után a tételt elfogadták.

Öt perc szünet.

Major Ferencz a csendőrség lételénél felszólal és a közegészségügy szempontjából kéri a csendőrség rendszeres oktatását, hogy az első segélynyújtásnál jártasak legyenek.

Fejérváry Géza báró: Csendőr orvosokat a csendőrök szélszórtsága miatt lehetetlen alkalmazni, ez nagyon költséges volna a rögtön való segítségre most is tanítják a csendőrt, de csak amennyiben lehetséges.

Major Ferencz: Tanfolyamra.

Fejérváry: Tanfolyamra nem lehet becsatolni a csendőrt, mert a közbiztonság sinlené meg. Ellenben a próba csendőröket oktatni lehet az első segélynyújtásra. (Helyeslés).

Visontai Soma nem akar a csendőrségnek a múlt években való vérengzéseire visszatérni, mert csak az akkori kormányzati rendszernek tulajdonítja, hanem szól a csendőrségnek a bünvádi előnyozásban való részvételéről, mely sötét pontja állapotainknak. A csendőrség valószínűleg középkorba illő kivallatással igyekszik a vádlottakat beismerő vallomásra bírni. Egész sor oly vádlottat mutattak fel a felső bíróságok, kikről megállapították, hogy a csendőrök kintása csikarta ki belőlük a vallomást. Ujból is két ilyen eset történt, mely orvosilag és bíróilag be van bizonyítva és e tekintetben határozati javaslatot nyújt be.

Szell Kálmán felel Visontainak és kijelenti, hogy szeret vitatkozni.

Polonyi: Látom, hogy sokat tud beszélni.

Szell Kálmán: Csak annyit mondom, amennyit szükségesnek tartok.

Rigó Ferencz: Hát már vége a barátságoknak?!

Szell Kálmán ezután a fiatal intézményt, a csendőrséget védelmébe veszi, Visontait határozati javaslatának visszavonására kéri, mert a törvények erről kellően gondoskodnak. (Helyeslés).

A miniszterelnök válasza, után rövid polemia következett közte és **Polonyi Géza** között, Polonyi előbbi közbeszólása miatt, mely után **Kubik Béla** interpellációja következett.

Szilágyi nem lehet belügyminiszter.

Budapest, február. 24

Fővárosi tudósítónktól kaptuk ezt a nem érdektelen politikai újdonságot, melyet egyik estilap közölt a következőkben:

A múltban gyakrabban történt, hogy a Tiszák és Bánffyak táborából egyesek felkeresték a miniszterelnököt és igyekeztek őt rábeszélni, hogy Szilágyi Dezsőt neveztesse ki belügyminiszternek. A miniszterelnök erre azzal a közismeretes klasszikus elutasító jelszóval válaszolt: »Hiszen ráérünk erre még.«

Mivel a Tiszák és Bánffyak félték, hogy a miniszterelnök mégis talál valami coupot csinálni és amugy hirtelenül a nyakukba csavarintja Horánszky Nándort, végül elhatározták, hogy abba hagyják az egyes bizalmas beszélgetéseket és tömegesen és követelőleg lépnek fel.

Minap fel is vonult egy egész miniszteri szobára való Tisza-Bánffy gárdista a miniszterelnök elé és egyik vezetőjük, ugy a maga, mint a »párt« nevében előadta, hogy a párt nem jó szemmel látja, hogy három tárca üresedésben van. Szeretnék tudni, hogy mi lesz a közoktatásügyi miniszteriummal, mi a Felső személye körüli miniszteriummal és különösen mi lesz a belügyminiszteriummal? Az utóbbira határozottan Szilágyi Dezsőt ajánlják.

A miniszterelnök természetesen kötelességének tartotta, hogy az immár tömegesen fellépő trónkövetelőknek, lehetőleg határozott választ adjon. Körülbelül a következőket válaszolta:

— Mindig az volt az óhajom, hogy az egész párttal egyetértőleg oldjam meg a személyes kérdéseket is. Hogy a miniszteriumban némely személyes kérdés nem volna megoldva, az csak látszat; mert a közoktatásügyi tárca nincsen üresedésben. A miniszter beteg és az államtitkár helyettesíti. Tudtommal Wlassics még nem kérte elbocsáttatását. Majdnem ugy vagyunk a Felső személye körüli miniszteriummal, azzal a különbséggel, hogy ott én vagyok a beteg miniszter helyettese. Ami végül a belügyminiszterséget illeti, ugy tudom, hogy ez nincsen üresedésben, mert én kinevezett

Ügyvéd uram! Hány hónapja nem látott klientset az irodájában?

Feri bácsi

(sóhajtva.)

Három hónapja.

Tini néni

Na hát itt vagyok én ügyfélnek. Holnap beadja a válópert.

Feri bácsi

Elment az eszed? Édes öregem.

Tini néni

Nem vagyok én sem öreg, sem édes. (Feri bácsi helybenhagyólag int.) Ilyen emberrel nem élek tovább. Vértanuság volt ugyanis egész életem, legalább öregségemre legyenek nyugodt napjaim. Váluunk!

Feri bácsi

(most már komolyan nyngtalankodik.)

Tini, ne bolondozz. Add ide legalább azt a kesztyűt, hadd mondjam meg kié. Ismerősnek látszik előttem.

Tini néni

Hallatlan vakmerőség! Bevallja, hogy ismeri a kesztyűt s nem átallja mégis elkérni tőlem. Na de várj csak! Odaadom, ha megmondod igaz lelkedre, kié a kesztyű.

Feri bácsi

(kezd valamit sejteni, a mitől nagy kedve volna kacagni)

Jó, megmondom (utána nyul.)

Tini néni

(elkapja)

Továbbá: a válópert megindítod.

Feri bácsi

(mosolyogva)

Jó, azt is (ismét a kesztyű után nyul)

Tini néni

(elkapja)

Végül: a kesztyű tulajdonosát elveszed feleségül ország világ csufjára. Esküszöl mind ezekre?

Feri bácsi

Esküszöm!

Tini néni

(megvetőleg oda dobja a kesztyűt)

Itt van uram, a hozomány. S engem jegyessen be utolsó kliensnek.

Feri bácsi

(nézegeti a kesztyűt . . . megnézi szemüveg nélkül is . . . visszatartaná a nevetést, szeretne komoly lenni . . . nem lehet! Harsogó hahotával a

karszékbe roskad) Jaj az az átkozott köszvény! (a jó kedv egy pillanatra szünetel)

Tini néni

Mi lelt? Nincsenek otthon egészen?

Feri bácsi

De édes öregem . . . hahaha! hát nézd csak: nem ismered te ezt a kesztyűt? . . . hahaha! S ennek a tulajdonosát vegyem én el — ország-világ csufjára? Hahaha!

Tini néni

Nem értelek — kié hát a kesztyű?

Feri bácsi

Nézd meg jól: a tiéd.

Tini néni

(nem akarna szégyenkezni, de muszáj) Lehetetlen. Az én kesztyűim mind megvaunak.

Feri bácsi

De nincsenek meg a régiek. Ez pedig régi, nagyon régi, még leánykorodból való.

Tini néni

Pár éves . . .

Feri bácsi

(ránéz)

Tegyük fel. Első találkozásunk emlékére adtad nekem, mikor ott sétáltunk ketten a gá-

belügyminiszter vagyok. Lehet, hogy ezt a helyet nem egészen jól töltöm be, (Éljenzés!) de egyelőre mégis csak megtartom legalább a választásokig.

Bevallom azonban, hogy már többször gondoltam arra, hogy a belügyminiszteri széket másnak adjam át és gondoltam többek között Szilágyi Dezsőre is, kinek érdemeit méltatnom felesleges. De tovább is mentem; puhatólótam illetékes helyen és azt a határozott meggyőződést szereztem, hogy Szilágyi kinevezetését nem tudnám keresztül vinni. Ezek után pedig sajnálom, hogy kérésüknek nem tehetek eleget. (Csendes elvonulás.)

Ez persze nem szó szerint, hanem csak értelem szerint való idézet, mely helyét bármind az érzékeléssel szemben megállhatja. Kiviláglik pedig belőle, hogy Szilágyi Széll alatt nem lehet belügyminiszter; holott Wekerle második kabinetjében megmaradhatott, dacára annak, hogy akkor sem szerették legfelsőbb helyen; de Wekerle a maga maradását is Szilágyiéhoz köthette. Széll csak puhatólózott, de sehogy sem angasztotta magát Szilágyi mellett.

Ezek után pedig azt hiszik, hogy Széllt is, csak úgy, mint elődjét, Szilágyi fogja megbuktatni.

Az olasz bor.

Irta: Baross Károly.

Baross Károly jeles közgazdasági író, a Borászati Lapok szerkesztője, a *H-k.* hasábjain egy hosszabb tanulmányt közöl, a szőlőművelés politikája címen, melyből — közérdekű tartalmánál fogva — vesszük át a következőket:

A merkantil politika káros hatásának a magyar termelőkre, csattanósabb bizonyítéka nincsen, mint az olasz borözön Magyarországon.

Emlékezem, milyen meglepetést keltett, amikor rájöttek az emberek arra, hogy tulajdonképpen mit jelent az olasz vámszerződés pótlékának az a kis záradéka, mely a határforgalom kedvezményét kiterjeszti egész Olaszországra.

ton, a rohanó Tisza mellett. Akkor eltettem emlékül s a multkor ráakadva nézegettem sokáig, sokáig, míg —

Tini néni

(meghatva)

Mig könnybe lábadt a szemed.

Feri bácsi

(félre)

Mig elaludtam mellette. (fenn) Igen, míg könnybe lábadt a szemem. De ha gondoltam volna, hogy miatta ma ilyen —

Tini néni

(megöleli)

Felejtsd el édesem. Látod, én egy kissé heveskedő vagyok, de ti férfiak, azért vagytok erősek, hogy —

Feri bácsi

Hogy megbocsássunk a gyöngéknak, ugy-e? Na legyen, csak hogy szent a léke (félre) holnapig!

Ölelés, csók.

Függöny.

Holnap újra kezdődik más alakban.

Mert az olasz borok vámkedvezménye is olyan magyar törvények közé becsempészett dolog, mint az őrlési engedély stb.

Nem nyíltan, feltűnően, mindenki által első olvasásra észrevehetőleg engedi meg Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződésünk az olasz borok kedvezményes behozatalát, hanem egy eldugott paragrafusban a zárhatózatok között, amelyek a határforgalomról intézkednek.

Mikor annak idején szó volt először az országházban erről a paragrafusról, azzal biztatták a magyar közönséget, hogy lényegtelen a dolog, Olaszország sohasem lesz képes nagyobb mennyiségű bort szállítani hozzánk.

Az akkori kormány egy előkelő tagja kevéssel utóbb egy bizalmas értekezleten bevalotta, hogy a vezető elemeknek csakugyan ez volt a téves nézetük.

Az alábbi kimutatás gyönyörűen illusztrálja, mennyire ismerték azok a jó urak az olaszok exportképességét.

Azóta óriási mértékben emelkedett az olasz borok behozatala a közös vámterületre és az utolsó három évben meghaladta jóval az egy millió hektolitert.

Kimutatás

az olasz borok behozataláról

Év	Behozatal	Behozatal
	Magyarországba	a monachiába
	ezer métermáza	
1890	—	—
1891	1	1
1892	283	475
1893	632	1,185
1894	504	885
1895	226	776
1896	525	845
1897	929	1,400
1898	917	1,507
1899	887	1,387

A magyar behozatal nagyobb, mint ahogy azt a fenti statisztika kimutatja, mert Trieszten át is jött be pl. 1899-ben 39 ezer q. bor, ami olasz származású volt.

Szomorú számok ezek a kimutatott bormennyiségek, mert ezek fenyegetik első sorban katasztrófával a hazai bortermelést.

Ha a borimportnak ezt az óriási és rohamos emelkedését látjuk, önkénytelen föl kell hogy ébredjen bennünk a kérdés, pusztán a vámkedvezmény idézte-e ezt a rengeteg forgalmat, vagy egyéb mesterséges eszközök is közrejátszottak a borbehozatal előmozdítására?

Sajnos, igen.

A magyar kormány ahelyett, hogy belátva tévedését, minden rendelkezésére álló eszközzel megnehezítette volna az olasz borok behozatalát, azt még támogatta is, elnézve az olasz borokkal üzt óriási visszaéléseket és hallgatva arra a hamis okoskodásra, hogy az olasz borok behozatala esetén fentarthatjuk régi kivitelnket:

Minden borkereskedő, a ki járt Olaszországban, tudja, hogy olasz bor név alatt nemcsak Olaszország termése jön be hozzánk, hanem görög és török borok is.

Volt idő, amikor hivatalosan is foglalkoztak ezzel a kérdéssel, de a dolgot elűtötték úgy, hogy a fiemei és trieszti vámhatóságok ma egyszerűen beérik az olasz hatóságok bizonyítványával, a mely a bort olasznak igazolja.

Kis utánjárással, amit mi is megtettünk, pozitív adatokat is szerezhetnénk az illetékes körök arról, hogy ezek a bizonyítványok nem mindig megbízhatók.

Nem az olasz hatóságok állítanak ki hamis bizonyítványokat, de lazán veszik az elleu őrzést, elnézik, sőt szívesen veszik, ha félrevezetik őket az olasz borkereskedők, a görög és török borok honosításánál.

A becsempészett görög és török borok természetes, hogy csak jogtalanul szaporítják azt a bormennyiséget, amely Olaszországból reánk zudul.

Délafrikai háború.

Brüsszel, február 24. A brüsszeli vörös kereszt-egyesület titkárnője, Bron Eliza kisasszony, a ki elment az angol-búr háború színhelyére, Pretóriába kerülén, ott fölkereste Krüger elnököt és hosszabban elbeszélgetett vele a háború esélyeiről. Bron Eliza megsürgönyözte Brüsszelbe ezt az interviút, a mely szerint Krüger azt mondta: — Feltétlenül bizom abban, hogy győzedelmeskedni fogunk az angolok fölött. Bármennyire erőlködnek is az angolok, lehetetlen, hogy diadalmaskodhasson rajtunk. Ha az angolok Bloemfontein felől Pretóriába akarnak jutni, utközben szemben fognak találni 150.000 búr harczost, kiknek mindegyike el van szánva, hogy utolsó csepp véréig küzdjön hazája szabadságáért!

London, február 24. A legutóbb érkezett jelentések szerint a Paadesberg körül most folyik a döntő ütközet. A búrrok mindössze tizenötezen vannak. Roberts hadereje összehasonlíthatatlanul nagyobb. Lord Kitchener Cronjeval áll szemben.

London, február 24. Dewey tábornok tegnap Petrusbergből a következőket táviratozza: Néhány kisebb csetepatétól eltekintve, minden csöndes. *Cronjéről* szóló hírek azt mondják, hogy Cronje tegnap 14 halottat vesztett. Provemann parancsnok jelenti, hogy 15-ike óta körül volt fogva az angolok által, míg végre a folyamán át elmenekült. Veszteségei nagyok.

London, febr. 24. Darbanból a legfontosabb hír az, hogy Ladysmith-t Buller tábornok *főlszabadította*, miután az ostromló búr hadsereg is föltagyni készült az ostrommal. A búr hadsapatnál a jelszó ugyanis most a haderők koncentrálása.

Kronje megadta magát.

London, febr. 24. A lapok értesülése szerint *Kronje* tábornok egész seregével *megadta magát Roberts lordnak*.

Ezt a megadást több napi kétségbeesett harcz előzte meg búr részről az angol tulerővel szemben. Kronje csapata mintegy 15,000 emberből állott, melyel szemben Roberts lord csapata vagy 30—40 ezer emberből állt.

A búr sereg már azzal is igen sokat vesztett, hogy a Paarde hegyet kicsikarta magának s azt több napon át gyilkos tüzeléssel védte. Cronjének eredetileg az volt a szándéka, hogy ebben a menedékben várja be a segítséget hozó búr tábornokok megérkezését, a mikor a háború kockája igen nagyot fordulhatott volna. Schalk-Burger, Mayer Lukács és Botha búr tábornokok azonban nem érkeztek be

és így Kronje tábornok a hősi ellenállás után, melyben serege 8,000 emberre olvadt le, kénytelen volt magát megadni. A vitéz tusában maga *Cronje is megsebesült*, ugyszintén ellenfele *Kitchener lord is*.

A megadás előtti negyedik napon már hallatszott a távolból a segítségül jövő búrok ágyutüze, de ezeket *French* tábornok tartotta föl. *Cronje* ekkor abban a reményben, hogy a segítség megérkezik, még egy kétségbeesett kísérletet tett, a minden oldalról körül vett sereg azonban oly borzasztó pusztulást szenvedett, hogy utóvégre is kénytelen volt parlamentaireit kiküldeni.

Czáfolat.

London, febr. 24. A londoni lapok hírei Kronje megadásáról és Roberts győzelméről, nincsenek megerősítve. London egész lakossága nagy izgatottsággal várta a hadügyminisztérium nyilatkozatát. A kiadott nyilatkozatok egész mást jelentenek mint az angol lapok fölkapott hírei.

Buller tábornok azt jelenti, hogy nem képes előre menni Ladysmith felszabadítására, amire pedig a lakosságnak már igen sürgető szüksége volna.

A Páarde hegy melletti táviratok is egészen másként hangzanak. Ezek szerint *Cronjénak* a negyedik napon tett kétségbeesett küzdelme *sikerre vezetett*, de óriási veszteségek árán. Az ellenséges vonalat áttörte, kiszabadult az öt körülzároló ellenség közül.

A paródizáló czég.

Nagyvárad, febr. 24.

A minap arról irtunk, hogy valami Mendl Mózi nevű joungeur és még orfeumi énekes a közönséget azzal mulattatja, hogy hazafias nemzeti dalainkat aljas stylusban kifecszamitva a saját kazár jargonján éneklie el. Most váratlanul a rendőség által elhallgattatott Mendl Mózinak párját találtuk s ez az új Mendl Mózi nem valami Bécsből importált új orfeumi énekes, sem nem valami szellemes paródizáló, hanem *egy nagyváradai kereskedő czég*, névszerint *Kovács L. és Társa*, mely nem átalija Petőfi Nemzeti dalát, a nemzet hazafias imádságát reklam czélul felhasználja.

A reklam szöveget, a mint azt a czég vevőinek a számla czédulákon osztogatja, közöljük a következőkben, hogy hadd legyen híressé a Kovács L. és Társa czég:

Petőfi után átdolgozta Kovács L. és Tsa czég
Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Nemzeti dal.

Talpra lányok, hi a haza!
Itt az idő, most, vagy soha!
Vásznat honnan vásároltok?
Ez a kérdés válasszatok!
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy ezentul csak
Kovácsnál veszünk!

Máshol jártunk mostanáig,
Máshol vettünk jó sokáig,
Pedig Kovács L. s társának
Mily szép szövevei vannak!
De okulva most végtére
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy másnál tovább
Nem veszünk.

Schonnai bitang ember
Ki most ha kell jönni nem mer
Kinek drágább más szövete
Mint ezen czég jó hirneve
Hol készpénzért olesó s jó
Mindenféle kapható
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy vásárolni ezentul
Csak Kovácshoz megyünk.

Fényesebb is másnál e czég.
Jobban is pártolja a nép,
Mert: tudott — s fog törekedni.
Vevőit jól kiszolgálja,
Ugy, hogy azok nagy örömmel
Mondhatják szívvel, lélekkel
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy Kovács L.-hez
Hük leszünk.

A Kovács czég mindig szép lesz,
Mélto régi jó híréhez,
Dicsőségét szép vevői,
Fogják folyton fejleszteni;
A magyarok Istenére
Esküszünk
Esküszünk, hogy ezen czég jóhíré
Nem feledjük.

S ha idővel mi meghalunk
Sirunknál minden unokánk
Megáldó imádság mellett
Mondják el e szent ígéket:
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy Kovács L. s Társánál
Veszünk!

Milyen mérvű elfajulása ez a reklamhajhászatnak, mely már hozzá mer nyulni az alkotmány evangéliumához is? És milyen hazafias érzelmekkel rendelkezik az a czégfőnök, a ki kétségkívül lelkesedik még a magyar iparért is, hogy elkövetni merészkezik ezt a sületlenséget a Nemzeti dallal?

És itt konstatálnunk kell, hogy a Kovács L. és Társa czég a legrosszabb reklámot találta ki a maga számára, mert ne higye ám a czég sületlen rímkovácsa, a ki a megrabolt rímekhez ujsorokat kovácsolt s a hézagokat rongyokkal kitöltötte, hogy az üzleti szellem mindenki esztét, szívét, képzeletét elhájásította már. Kiváltképen nem a vevőkét, a kiket ezzel óhajtott vonzani a czégfőnök ur és valóban nagyon csalódtunk akkor a világhírt magyar patriotismusban, ha ezt a merényletet érvényesen vissza nem utasítja.

És mindez történik egy évre rá, hogy a nemzet seregestől sietett ünnepelni nagy költőjét a segesvári csatáéren. Minek nyilvánítsuk ezt a lelkesedést, ha a magyar közönség, mely akkor lelkesedett, most nem siet megtorolni a lelkesedése magasztos tárgyán ejtett sérelmeket.

Ajánljuk a *Kovács L. és Társa czéget* a hazafias közönség figyelmébe.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

Március 8. Bihoreána közgyűlése.
Március 11. A Szigligeti-Társaság közgyűlése.

* **Szentségimádás — Farsang három napja.** Pár nap még s véget érnek a zajos farsang kedvtelése, mulatságai s kezdetét veszi a magabaszállás, megbánás időszaka. Az idei farsang elég vig volt, bár korántsem olyan dobozdással, mint a multban, amikor épen

annak az elfajult mulatozásnak a korlátozására az egyház magasztos ünnepet tartott a templomokban, amelyet most is megtart. Nagyváradon a farsang három utolsó napján az Oltári szentséget naponként reggel 6 órakor imádságra teszik ki a *Szent-László* templomban, ahol egész nap buzgón imádkoznak a legfölségesebb Oltári szentség előtt. — Ma, vasárnap d. e. 9 órakor *Zajnay* János praelátus, prépost-kanonok miséznek s *Halász* Gyula papneveldei lelkiigazgató szent beszédet mond; holnap *Radnay* Farkas prépost-kanonok miséznek és *Krisztik* János káplán prédikál. — Este 7 órakor mind három napon ünnepélyes litánia mellett helyezik vissza az Oltáriszentséget.

* **Diszes esküvők.** A Szent László plébánia templomban tegnap reggel esküdtek örök hűséget egymásnak *Gaszner* Károly káptalani ispán és *Kugler* Mariska, *Kugler* Albert kereskedő, törvényhatósági bizottsági tag, egyházigazgató kedves szép leánya. A fiatal pár körül csak a legközelebbi rokonok állottak nászkisérret gyanánt s az ifju pár a házasság szentségének felvétele után új otthonába utazott. Az esketést dr. *Steinberger* Ferencz kanonok, a család jóakaró rokona végezte, ki igaz, mély hatást keltett, gyönyörűen átgondolt s szelid, nyájas hangján elmondott beszédével. — A várad-olasz plébánia templomban is volt tegnap délelőtt egy diszes esküvő. *Sürger* B. szalárdi fiatal gyógyszerész esküdt örök hűséget bájos arájának, *Andriska* Ilona kisasszonynak, *Andriska* József városi tisztviselő kedves szép leányának. Az esketést *Falotay* László kanonok végezte s szép beszédet intézett az ifju párhoz. Az esküvőn előkelő nászközönség volt jelen.

* **Farsangi játék a Szent József intézetben.** A nagyvárad Szent József finevelde növendékei farsangi játékot redéznek ma, vasárnap délután az intézet disztermében, a melyre meghívókat bocsátottak ki. A farsangi játék nem mint közönséges volt, fél 5 órakor, hanem délután fél hat órakor kezdődik.

* **Keresztut megáldás.** A szomszédos Pecze-Szőllős község templomában *Vidovich* György tb. kanonok plébános buzgólkodása folytán csinos szent keresztutat (statiót) állítottak fel, 14 képpel. A szent keresztutat ma, vasárnap fogja *Palotay* László kanonok ünnepélyesen megáldani.

* **A második uszoda** Évek óta óhaját képezi a közönségnek s a közegészségügy faktorainak egy második uszoda felállítása Nagyváradon, hol különösen a szegényebb néposztály, olcsó díj mellett élvezhetné az uszoda előnyeit. Hosszu tárgyalások után végre a folyó évben megvalósul a régi óhaj. *Pankulics* Károly építő vállalkozó engedélyt kapott, hogy a városliget mellett uszodát állíthasson fel. Az uszoda helyét tegnap jelölték ki hivatalosan, *Komlóssy* József gazd. tanácsos és *Busch* Dávid városi főmérnök. Az uszoda két osztályu lesz; az I. nagyobb kényelemmel berendezve, a II. osztály közönségesebb, 10 fillér díj mellett használható.

* **Talált tárgyak a rendőrségnél.** A rendőrkapitányi hivatal a következő hirdetményt teszi közlé: Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalánál a következő talált tárgyak vannak letétbe helyezve: 3 darab női óra, 1 darab kártya gyűrű, 1 darab női kabát, 1 darab karperecz, 1 darab tajték szipka, 1 darab esernyő és 38 frt 16 kr. készpénz különböző tárczában. Tulajdonosuk kellő igazolás után a felsorolt tárgyakat, a rendőrkapitányi hivatalnál átvethetik. Nagyvárad, 1900. február 17-én. *Rimler* Károly, rendőr főkapitány.

* **A megyei tisztviselők mozgalma.** Győr vármegye még az 1898. év elején mozgalmat indított a vármegyei tisztviselők közt a tisztí fizetések egységesítése, arányosítása és emelése iránt. A győrvármegyei tisztviselők a rendes sablon szerint egy kongresszus összehívásával akarták ezt a mozgalmat megkezdeni, de mint-hogy saját magukat kicsinynek vélték a vezető szerepre, több vármegye tisztviselőinek beleegyezésével felkérték az ország első vármegyéjét Pestvármegyét, hogy a tisztviselők kongresszusát hívja össze Budapestre 1898 június havában, Pestvármegye azonban a többszöri nógatásra sem mozdult, a kezdeményező vármegyék pedig csak nem akartak elállani attól a ragyogó eszmétől, hogy az ország első vármegyéje álljon élére az ő mozgalmuknak. — Minthogy pedig most már a nógatásnak semmi hatása sincs, az utolsó eszközhöz fordul Győr vármegye a mi csak létezik, t. i. *deputációt meneszt* a vonakodó első vármegyéhez meginstálni, hogy ha mégis lehetséges lenne, üljön bele abba az első székbe, melynek ülését ők már meg is törölték, tehát nem lehet semmi baja a bársony attillájának. Győrvármegye alispánja, az ügy fáradságos harcra: *Gonda Béla*, az iránt keresi meg most *Biharvármegye* tisztviselői karát, hogy járulna ezen deputációhoz ő is hozzá, illetve erkölcsi tekintélyét vesse ő is latba, hogy Pestvármegye élére álljon a mozgalomnak.

* **Alapítvány szegény nemes leányok részére.** Néh. gróf Csáky Antalné több alapítványt tett az Angol kisasszonyok budapesti nevelő intézetében szegény nemes leányok ingyenes nevelésére. A m. kir. belügyminiszter most arról értesíti Biharvármegye alispánját, hogy ezen alapítványok egyike megüresedett. Pályázhatnak Bihar, Szepes, Pozsony, Zemplén és Békés vármegyékben lakó nemes szegény leányok. Pályázati határidő f. évi július hó 31.

* **Az első zsidó községi bíró Biharvármegyében.** Idáig még nem volt zsidó községi bíró Biharvármegyében, az első pénteken választották meg *Farnos* községben, hol *Volfinger* Salamon lett a községi bíró. Hanem a falu lakossága nincs megelégedve a választással, mert a falu lakosainak nagy része bent járt tegnap a főispánnal s a választás megsemmisítését kérte.

* **Harcz egy megszökött huszárral.** Véres esemény tartja izgalomban Röske lakosait, melynek Csányi András nevű megszökött huszár volt a hőse. Csányi András röskei leánynek sehogysem tetszett a huszárellet; mind sürűben küldözte haza a panaszos leveleket, melyekben kegyetlen sorsa miatt panaszkodott. Végre megszökött a katonaságtól s teljes huszáruniformisban beállított a szülei házához. A szülők kérték a fiut, hogy távozzon hazulról és térjen vissza ezredéhez, de a fiu hajthatatlan maradt. E közben az előljáróság értesítette a csendőrséget a huszár szökéséről. Meg is jelent egy járőrőség, hogy Csányit elfogja. A mint Csányi a csendőrök közeledését észrevette, bezárkózott az istállóba s a magával hozott karabélyból elkezdett lövöldözni az ablakon keresztül a csendőrökre. A csendőrség nem vette tréfára a dolgot, s mivel a többszöri felszólításra sem nyitotta ki Csányi az ajtót, a csendőrök azt betörték. Csányi ekkor még egy lövést tett a csendőrökre, de nem talált azután maga ellen fordította a karabélyt és föbe lötte magát. A csendőrök csak Csányi halálhíréről tudtak beszámolni előljáróiknak.

* **Vérgőz őrült.** Megrendítő szerencsétlenség történt a szegedi alsó tanyákon, hol Papai János alsó-tanyai gazdán őrülési roham tört ki és nejét megölte. Papai János alsó-tanyai gazda a szálláson lakott nejeivel Tóth Rózával és cselédjével. Az öreg házaspár negyven évig élt együtt boldogan. Félévvel ezelőtt Papainak a szeméi el kezdtek fájni, a mi roppant le-

hangolta Papait, mert attól félt, hogy megvakul. Több ízben kifejezést is adott ebbeli aggodalmának és kijelentette, hogy ha megvakul, felakasztja magát. F. hó 21-én reggel még ágyban feküdt, a mikor hirtelen kitört rajta az őrütség. Felugrott az ágyból, széket kapott fel s azzal elkezdte fejbeverni öreg hitvestársát. Az öregasszony jajgatására a cseléd berontott a szobába s a már eszméletlenül a földön fekvő öregasszonyt sikerült kivenni az őrült kezei közül. Az őrüngőre pedig rázárta az ajtót. Ezután rögtön értesítették a tanyai kapitányságot, honnan az előhívott hatósági közegek Papait megkötözve, ugyszintén a még mindig eszméletlen állapotban lévő nejét is, beszállították a kórházba. Mire azonban a városba értek, az öregasszony már halva volt. Mikor pedig Papaival megérkeztek a kórházhoz, köteleit feloldozták, hogy a kocsirol levegyék, ezt az alkalmat az öreg ember felhasználta, leugrott a kocsirol és futásnak eredt. Az ápolók, valamint a kísérőknek csak hosszas fáradozás után sikerült Papait elfogni és megkötözve beszállították a kórházba.

* **Elégett fia.** Budapestben, a Vörösmarty-utcában nagy szerencsétlenséget okozott, ma az a vigyázatlanság, a melylyel egy fiu bánt a petroleum körül. A Vörösmarty-utca 13. szám alatt lakó Weisz László fűszerkereskedő elküldte az inasát Pollák Edét, a pinczébe, hogy hozzon fel onnan egy nagy kannában petroleumot. A fiu égő gyergyával ment le és egy hordóból megtöltötte a magával vitt bádgedényt, de eközben leöntötte ruháit petroleummal. Nagy tudatlanul úgy akart tenni, hogy az égő gyertyával szárítja meg petroleumtól átázott kabátját, nehogy a gazdája észrevegye, hogy ügyetlen volt és leszidja. Persze alig ért közel ruháihoz az égő gyergyával, a petroleumos szövet mentén lobbot vetett és a fiu egy perc alatt lángokban állott. Kétségbeesett sikoltozására segítségre siettek és begöngyölték vizes pokróczokba, de akkorra már oly súlyos égési sebeket szenvedett a szerencsétlen, hogy felgyógyuláshoz alig van remény.

x **A szegények fillére.** A budapesti poliklinikai sorsjáték mindinkább, épp a közönség legtávolabb rétegeiből óriási érdeklődést ölt magára, mit a tényállás is bizonyít, mivel százakra rugnak a kezelőséghez naponta beérkező rendelmények egyes sorsjegyekre. A kisebb állású tisztviselők, kereskedők, alkalmazottak szívesen áldozzák fel a rendkívül nemes czélra megtakarított fillérjüket s még sok százat számlálnak a papságnak ama tisztelt képviselői, kik egy sorsjegy megvétele által nem annyira a nyerés lehetőségét akarják megszerezni, mint szerény adományukkal az emberszeretet egyik legmagasabb munkálkodásához hozzájárulni ama ideális munkálkodáshoz, melyet a Poliklinikai Egyesület feladattá tűzött ki magának. Mindenesetre követik azon genialis példát, melyet nekik s minden emberbarátnak az Egyesületnek nagykegyelmű védnök helyettese Schlauch Lőrincz dr. bibornok ő eminentiája nyújt, egyház fejedelmek koronájának e fényes disze, Istennek szolgálja szent írás szerint: Nagy és értelmes a gondolkodásban; nemes és meleg érzelemben, kegyes és bőkezű az adományban. Egyébiránt a sorsjáték egynéhány nap mulva végére jár. Márczius 6-án tartatik meg az utolsó húzása, melynél több és jelentékenyebb nyeremény jut kisorsolásra, mint az előző öt húzásban együttesen. Ezek között a 100.000 korona értékű nagy főnyeremény és nagyszámu 5.000 koronáig emelkedő melléknyeremények. A míg a csekély készlet tart sorsjegyek darabonként csak egy koronáért a rendes elárúsító helyeken kaphatók.

Igazságszolgáltatás.

Ügyvédjelölt védhet-e a vádhatóság előtt? Az új bünvádi perrendtartásnak a vádtanácsról szóló fejezetében az áll, hogy a vádtanácsban csak is ügyvéd védhet. A törvénynek ez az intézkedése a jogász körökben élénk megbeszélés tárgyát képezte, mert az

ügyvédjelölt az ügyvédnek helyettese s az ügyvédet mindenben helyettesíti s csak ez az eset lett volna kivétel. A törvényszék ide vonatkozó szakaszát úgy magyarázzák, hogy csak ügyvéd védhet ugyan a vádhatóság előtt, de az ügyvédet az ügyvédjelölt helyettesítheti. A nagyváradi törvényszék is ezt a magyarázatot fogadta el s már egy ügyvédjelölt védett is a vádtanács előtt s ez ellen senki sem tett kifogást.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Mariencescu Athanas.*

- 3230 Kozma Klára — Mészáros István.
- 4260 Muszkán Gyorgye — Iván Szaveta.
- 3267 Szabó Erzsébet — Szabó Sándor.
- 3397 Varga Zsuzsanna — Tarsai Zsigmond.
- 34 Prundán József — Mócz Katicza.
- 312 Taksás Mihály — Fanyar Ludovika.
- 320 Vinkler István — Zachariás Ilona.
- 457 Mészáros Lajos — Theiliger Eszter.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

- 3225 Zsurzsutz Juon — Mada Juon.
- 3229 Avram Ilona — Andor Gábor.
- 3301 Petrucz Mikula — Filip Mikula.
- 3324 Ilyés János — Tar János.
- 3387 Erdőhegy község tagosítási ügye.
- 3393 Biró Bálint — Molnár Sándor.

Előadó: *Bócz Géza.*

- 2929 Szerle György — Opre Katicza.
- 2952 Boros Péter — Ferle János.
- 3004 Ilika György — Ilika Maricza.
- 486 Gules Iliáné — Argyelán Györgyné.
- 442 Vagner Józsefné — Fritsch Ignáczné.
- 447 Vásárhelyi Virág — Vásárhelyi Miklós.
- 475 Vajda Anna — Nyilas Vaszaline hagyatéki ügye.

Előadó: *Lehoczky Lajos.*

- 2077 Pusztai Lidia és társa — Pusztai Gáspár és t.
- 2166 Ozvegy Krucsár Jánosné — Krajcsi G. Pál és társa.

Előadó: *Dr. Járossy Károly.*

- 3111 Nagy Mihály — Tapfer Márton.
- 364 Varga Mihály — Eibsehütz Ignác.
- 389 Muzsaj József — Klein Miksa.
- 439 Ullmann József — Fisch Lajos.
- 432 Löle H. — Kiss Gizella.
- 3638 Léderer Lajos czégjegyzési ügye.
- 3651 Mandelheim Zsigmond — Berger Jenő.
- 3674 Schlésinger Mór — Bérezi Pál.
- 3140 Báni S. — Mánya Antalné
- 4744 Szabó Bálint — Körtvélyesi József.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

- 2874 Kreitlee Ferenczné — Szilbereisz Károly.
- 2915 Kundicz Juliánna — Kundicz Lajos.
- 3218 Füchsl testvérek — Kroh Albertné.
- 3736 Fleischer Samu — Neumann János.
- 3756 Mermelstein Herman — Neumann J.

MŰVÉSZET.

Erzsébet királyné szobra. Boldogult királynénknak Budapestem emelendő emlékére a bizottság már elkészítette a pályázati hirdetményt s azt a hivatalos lap tegnapi száma egész részletesen közli.

E pályázati hirdetményből az látszik, hogy a fővárosban rövid idő alatt állani fog Erzsébet királyné szobra.

Az emlék helyül a budai várban levő Szent György-tér van kijelölve.

Az emléknék úgy conceptiójára, mint költségére nézve a pályázóknak teljesen szabad kéz engedtetik. A döntő szempont az, hogy a

műalkotás a dicsőült királyné emlékéhez méltó legyen.

Önként érhető, hogy a pályázóknak számot kell vetniök a tér alakjával, területével, esetenként nagy forgalmával és környezetével, szóval a helyi viszonyokkal.

A pályázók tartoznak a tervezett emlékszóbor mintáját a természetes nagyság $\frac{1}{10}$ részében és ha az építészet keretébe eső megoldást is terveznek, az építészeti részről alaprajzot, metszetet s homlokzatot: 1:100-hoz való arányban bemutatni. Ha ebben az esetben a pályázó az építészeti részről is modellt kíván bemutatni, a mire különben nem köteles, ez 1:50 méretben készítendő.

Azonkívül tartoznak a pályázók a szabályozási terven alapuló térrajzot is csatolni, a melyen az emlékek általuk kívánt elhelyezése föl van tüntetve, nemkülönben külön leírásban az emlék anyagát és a kiviteli módját is megjelölni.

Az emlékmű valószínű költségeiről hozzávetőleges számítás mutatandó be.

A pályázatban csak *magyaz állampolgár* vehet részt.

Három pályadíj van kitűzve; az első 10.000 korona, a második 6000 korona, a harmadik 4000 korona. A pályadíjak a viszonylag legjobbnak talált pályaművek szerzőinek feltétel nélkül kiadatnak.

A pályázat titkos; a pályamű jelígevei látható el és ugyanazon jelíget viselő oly zárt levélke kíséretében adandó be, a mely a szerző nevét és lakását tartalmazza.

A pályázati határidő *1901 márczius 1-én* jár le.

A pályaművek bírálatára és a pályadíjak megítélésére 12 tagú jury fog összeállítani, még pedig a következőképen:

Egy-egy tagot küld:

- a magyar orsz. képzőművészeti tanács,
- az orsz. képzőművészeti társulat,
- a magyar mérnök- és építész-egylet.
- a magyar iparművészeti társulat,
- a képzőművészek egyesülete,
- a végrehajtó bizottság.

Azonkívül a végrehajtó bizottság három külföldi művészt is meghív, lehetőleg más-más országból.

E jury-tagokon kívül a pályázók még két belföldi jury-tagot választanak olyképen, hogy pályaműveikhez a jelíges levélkén kívül egy második zárt levélkét csatolnak »jury-tagok« jelzéssel ellátva, a melyben szavazatukat adják a két jury-tagra.

A jury határozata után a pályaművek Budapesten alkalmas helyen négy hétre közzeszmélre fognak kitétetni.

A kik a pályázatban részt kívánnak venni, felhivatnak, hogy pályaműveiket a kitűzött határidőn belül az alólírott végrehajtó bizottság elnökének címére (Budapest, Üllő-ut 33. Iparművészeti muzeum) küldjék el, ugyanott díjtalanul megszerezhető a Szent György-tér végleges megállapított szabályozási térrajza, a melyen a maximális terület is ki van jelölve, a hová az emlékmű felállítandó.

A végrehajtó bizottság elnöke készségesen ad felvilágításokat szóval vagy levél útján.

IPARÜGY.

Az elaggott iparosoknak.

A biharmegyei takarékpénztár és biharmegyei bank igazgatóságai 50—50 koronát szíveskedtek az iparos menház alapjára az elmúlt héten adományozni.

A f. hó 20—22-ik esküdtszéki tárgyalások alkalmával napidijajukat a következő esküdt urak voltak szívesek az elaggott iparosoknak ajándékozni: Kőnczei József, Dr. Róz Ignác, Nadányi Jenő, Rácz János és Bertsey György 8—8 koronát, Friedländer Mór 4, és Fodor Lajos 2 koronát.

Sztankovits József magkereskedő ur pedig hüvelyes főzeléket ajándékozott a menház részére.

Mindezen jóakaró pártolóinknak, kik évről-évre részesítik kegyes adományaikkal az elaggott munkaképtelen iparosokat, e helyen is nyilvánítom hálás köszönetemet.

Az ipartestület jótékonyági bizottsága nevében:

Bertsey György, elnök.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTÁR:

Febr. 27. A jogászok táncestélye a kereskedelmi csarnokban.

Febr. 27. Zenekedvelők jelmez-estéje.

Márcz. 4. Az ev. ref. Énekkar dalestélye.

Tiszti estély.

A nagyvárad helyőrség tiszti kara tegnap rendezte a *Csarnok* disztermében második tiszti estélyét. A tiszti estélyek kedélyessége szinte hagyomány szerű, mert a tiszt urak ezt a kirukkolást mindenek között szeretik s tömegesen is vesznek benne részt.

A táncztermet sok szépséges asszony s leány ékítette ez estén. A jelenvoltak között a következőket sikerült feljegyeznünk:

Katonai előkelőségek: Lovetto Károly altábornagy, Aulich, Vanke, Stipsich, Lőrinczy ezredesek, Kovács alezredes, Seif, Vuics, Lausch, Popovits, Phillipovits őrnagyok, Major Miklós, a hadapródiskola parancsnoka, Jakobi főtörzsorvos, Hummel őrnagy, Kochscher stb. Polgári előkelőségeink közül ott voltak: Mihályházy Kálmán, Nagy Ferencz, Czvekk Kálmán, Cseresnyés Albert, Stutne esperes, dr. Bodor Károly orvosi tanácsos, Száhländer Károly, Hranyczy Károly.

Asszonyok: Biszterczy Elemérné, Czvekk Kálmáné, Cseresnyés Albertné, Charitzer őrnagyné, báró Gerliczy Félixné, dr. Fenyő ezredorvosné, György Gézáné, Hummel őrnagyné, Hollischer törzsorvosné, Kunz Gusztávné, Középegy Károlyné, Kretsi kapitányné, Meskó Boldizsárné, Mihályházy Kálmáné, Nagy Ferenczné, Noszlopy kapitányné, Papp Oszkárné, Pogány Antalné, Pollák kapitányné, Latscher tábornokné, Sebestyén Lajosné, Steiner Árminné, Stipsich ezredesné, Vaskó kapitányné, Vanke ezredesné, Winkler főhadnagyné, Wittstock Ernőné, Zathureczky Albertné, Kappel tanárné, Reviczky Józsefné, gróf Pongrácz Irma, Szokoll kapitányné, Major őrnagyné, Schwarcz Gézáné, dr. Bozóky Alajosné, Palotayné, Winkler Lajosné, Schwarcz Ferenczné, özv. Giraudné, Hranyczy Károlyné, Lázár Mártonné, Sebő Pálné, Mezey Vilma, Száhländer Károlyné, Sipos Ilka, Moess Károlyné, Janky Antalné.

Leányok: Czifra Olga, Czvekk Ilonka, Cseresnyés Iczuka, Györy Ilona, Középegy Ilonka, Klss Anna, Mihályházy Margit, Örley Annuska, Steiner Kornél, Papp Cosima, Papp Anna, báró Podmaniczky Emmi, Serényi Vilma, Sebestyén nővérek, Zathureczky Pólka, Zigre Lukréczia, Reviczky Melanie, Hegedüs Irén, Vinkler Márta, Schwarcz Ilonka, Giraud Vilma, Bozóky Margit, Száhländer Margit, Sipos Elza, Sebő Anna, Tóth Carla.

A zenét a 37. gy. ezred zenekara szolgáltatta.

A jogászok utolsó táncestélye. Minden jó ha jó a vége! Erre gondoltak a jogászok, amidőn az idei farsang végére helyezték az utolsó táncestélyüket, mely mindig jó szokott lenni, tehát a farsang is jó lesz. A farsang sikerét így kezükben tartva a jogászok, kétszeres igyekezettel lesznek azon, hogy táncestélyük a lehető legjobban sikerüljön.

Ez a legnagyobb fontosságú táncestély pedig f. hó 27-én fog végebe menni a Csarnok disztermében kétségkívül nagy látogatottság mellett.

Zenekedvelők mulatsága. A Zenekedvelők Egyesülete értesíti a m. t. közönséget, hogy a 27-iki estélyen a karzatra is válthatók ülőjegyek 1 frtjával. A hangverseny sikerét a rendezőség találékonysága, a tánczét pedig a tánczrendezők száma biztosítja, a kik Nagyvárad városának szemén-szedett válogatott legényei. Bővebb tudnivalókat a keddi lapokban tesz közzé a rendezőség. Az estélyt bevezető humoros hangverseny számai ujabban a következő érdekes pontokkal szaporodtak:

Bevándorlási marsch. Előadja az első tülkös-ruthén zenekar *Edé* vezetése alatt.

Praeparandista dalok. Éneklő Orbók Mór a kolozsvári praeparandia szabadságolt direktora.

Sulamith románcz. Elnyávgója az a bizonyos vadmacska.

Batyubál Szöllősen. A Pecze-szöllősi »Jótékonycélu társulat« az óvodás gyermekek javára f. évi február hó 26-án a p-szöllősi óvoda helyiségében borellátással zártkörű farsangi batyubált rendez. Belépti díj: férfiaknak 2, nőknek 1 korona. Kezdeté este 7 órakor. Jó zenéről gondoskodva van.

SZINHÁZ.

Szentgyörgyi újabb vendégszereplése. Szentgyörgyi István, kinek budapesti vendégszereplése annyi dicsőséggel járt, ismét vendégszerepleni készül. Levelet irt *Porassolt* Kálmánnak, a Népszínház igazgatójának, hogy ha újabb vendégszereplése nem ütközik akadályokba, márczius 5-étől kezdve néhány vendégjátékra engedélyt nyert az itteni igazgatóságtól. Ha a Népszínházról kedvező válasz érkezik: akkor Szentgyörgyi Budapesten a »Toloncz« Mrawcsákját, a »Sárga csikó« pusztabíróját, a »Piros bugyeláris« Petákját játszaná el. Esetleg fellépne a »Vén bakkancsos«-ban. Ha pedig a Népszínháznál a vendégszereplés akadályba ütköznék: a vidék valamely nagyobb társulatához rándul a művész, a hol néhány vendégjátékra tárt karokkal várják.

REGÉNY-CSARNOK.

Házasság procuratio útján.

— Vig beszély. —

Irta:

5

Lauka Gusztáv.

I.

— De azt tudják, mivel tartoznak egy törvényszéki elnöknek.

Más viszonyok és körülmények között igaz lehetne, de azt nem tudod, hogy a törvényszék fesszes viszonyban áll a garnizzal.

— De azt meg a kapitány tudja, hogy most alkotmány van és az nem tőr ilyen botrányokat és tekintély sértéseket.

— Azért mégis megfogom holnap látogatni, meggyőződést szerzendő: hogy valjón tudja kit volt elég vakmerő megkardlapozni.

— Hátha szialelni fog és távoztod után a markába nevet.

— Akkor legalább bizonyos leendek hogy az egész botrányra sűrű fátölt borít.

Bödry másnap 11 órakor csakugyan meglátogatta Treueneu Alfonz svadronos kapitányt.

Themis és Mars mogorva arcczal találkoztak.

TAVIRATOK.

Lucchenni gyilkossági kísérlete.

— Herr Praeses! A magok hunspolicziaja mellett, a leghonettebb dámák sem vannak sicherheitban. Betyárok s lumpok meglesni ablakpál a negligésé titkaidat.

Ezeket mondva a kapitány német és magyar zagyvalékban detallirozta az eseményt és a scandalt csinálókat újból özsze lumpozta és gazemberezte.

Az elnök irult pirul, de azért a tiszteletteljes czimeket szó nélkül zsebredugta.

— Felkérni nagyság jobban randzsirozni policziát.

Bödry mindent ígért, sőt hogy ígéréteinek nagyobb súlyt kölcsönözzön az éjjeli csavargókat még ő is összegazemberezte.

Ödön ezen baráti szívéllyességről, mit se tudott meg.

Elváláskor a kapitány kezét nyújtá az elnöknek.

Bödry még szerencsét kívánt megpáholtatásához, hogy azáltal kibékülhetett a Bécsben nagy befolyással bíró garnizonnal.

Bödry örömtől sugárzó arcczal nyitott, a kapitánytól történt eljövetele után, Vizslay szobájába.

— Most az egyszer szerencsésen megmenekültünk. Ezután jobban fogok magamra vigyázni.

— Hát te szerencsés megszabadulásnak nevezed, mikor az embert megütlegelik.

— Az ütleg fájhat a testnek, és foltokat hagyhat a bőrön, de a botrány elkerülésével, a lélek érintetlen, az erény foltatlan marad.

— Hogy fogadott?!

— Meglepőleg szívesen; mint az Andivia bájainak titkos csodálóit azonban, mindkettőnköt összegazembereztet és lumpozott.

— A vakmerő! . . .

— Hiszen ne volnék csak törvényeségi elnök, megforgatnám szívemben a fringiamat . . .

— Én azt hiszem felismert bennünket, és ezen ránk nézve szerencsétlen, rá nézve szerencsés véletlen alkalmából foglyává lett.

Az elnök elkomorlyodott.

— Talán nem!? . . . Ilyesmit se arckifejezése se szavai el nem árultak.

— Minden esetre óvatos figyelemmel kell kísérrünk és ha csak legkisebb jelét adja annak, hogy kompromittálni szándékozik, én igyekezni fogok őt megsérteni, ő mint katonára párbajra hi, én pedig, mint Popadilla híres tanítványa megölöm.

Az elnök arca ismét kiderült.

— Andiviáról azonban le kell mondanunk.

— Örökre!

— Az e fajta saláta, ugyis katonának való.

Pesta és Ödön elégedetten váltak meg egymástól.

A mint az elnök haza érkezett Rébék e sokat jelentő szavakkal köszönté.

— Mig oda tetszett járnai, fiatal csinos menyecske látogató jelentkezett, és kérdezősködött a nagyságos ur után.

Bödry nem tudta féljen-e vagy örüljön.

— Megnevezte magát?

— Igen . . . Láposy . . . Nem! Hámosy . . . az sem! — Isten bocsáss, pedig ilyen neve volt, hogy is nem jut eszembe . . . megálljon csak a nagyságos ur . . . Álmosy.

— Ügyetlen. Talán Vámosy Katalin.

— Igen-igen Vámosy Katalin!

— Mi üzenetet se hagyott hátra?!

— Tisztelte a nagyságos urat és oda nyilatkozott, hogy másfél óra mulva újból fog alkalmatlankodni.

Bödry örömben Prospert fogta nyakon és összevisza csókolgatta.

— Vendégszobámban fogadom; de csakhamar azután kerti lugasomban vezetem, és ott a költői féllalkonyban, a virágok illatában, madárdal mellett informáltatom magamat azon dolgokról, melyek jövőmre nézve határozó befolyással lehetnek.

(Foly. köv.)

Genf, febr. 24. Nem sok hujja volt, hogy a minden emberi érzésből kivetkőzött szörnyeteg egy újabb áldozatot terítsen le. *Lucchenni* ugyanis sok könyörgésre kivitte, hogy kihallgatásra bevezették a fogház igazgató szobájába, ahol pillanatnyi gyorsasággal tigris módjára az igazgatóra vetette magát s egy hegyes eszközzel le akarta szurni. A szolgák legyűrtek a dühöngő fenevadat és visszavitték börtönébe. Az igazgató szerencsére nem kapott semmi sérülést. *Lucchenni* most elővigyázóbbak lesznek, börtönét is szigorították és egy földalatti börtönbe helyezték el. (M. T. Ir.)

Az osztrák urakházának új tagjai.

Bécs, febr. 24. Ő Felsőge az urakháza tagjává nevezte ki Latour gróf és Bylandt-Rheydt gróf volt minisztereket, Menger Károly egyetemi tanárt, Sebor nagyiparost, dr. Bilinszki bankkormányzót és dr. Plenert, a legfőbb szám-szék elnökét.

Anglia tengerészeti költségvetése.

London, február 23. Az alsóházban ma benyújtott tengerészeti költségvetés 27,522.600 font sterling kiadását tüntet föl, vagyis 928.100 fonttal többet, mint a múlt évben. A kiadási többlet nagyobb része a legénység számának 4240 emberrel való emeléséből származik. Az ágyuk és lövészek tétele 293.900 fonttal emelkedett, a miben befoglaltatik 117.000 font sterling olyan lövészekért, a melyeket már elküldtek a dél-afrikai hadseregnek. A kiadási többlet között szerepel 350,000 font sterling köszénért. Ez a többlet részint köszén árak drágulás ára részint a dél-afrikai háborúra vezetendő vissza, a mely a szükségletet tetemesen növelte a legutóbbi évek költségvetéséhez képest. A hajóépítés a hajóépítési programm szerint halad, noha a legutóbbi évek nagyon élénk kereskedelmi forgalma annyira igénybe vette a hajógyárakat, hogy a szerződésileg kikötött hadihajóépítések komolyan késéssé váltak. Az új hadihajók, a melynek építését ebben az évben meg kell kezdeni a következők: két csatahajó, hat első osztályú czirkálóhajó, egy másodosztályú czirkálóhajó, két korvetta, két ágyunaszád és két torpedonaszád. Az új hajókra erre az évre 395,335 fonttal kevesebbet irányoztak elő, mint a múlt évben, de a tényleges kiadások a legutóbbi év kiadásait valószínűleg meghaladják 1,131.179 fonttal. A már megszavazott összegeket a hajógyárosok lassabb munkája miatt még nem adták ki egészen. A tengerészeti költségvetésben újágyuk drót nélküli táviratozás és más újítások czimén is szerepelnek kiadások.

KÖZGAZDASÁG.

A buzaárak.

Az a buzát, amelyet 1899 szeptember végén 8 frton szívesen kértek, ma 7 frton alig-alig lehetett eladni. Öt hónap alatt ugyan mi történhetett, hogy a buza ára egy teljes forinttal alább szállott? Hiszen semmi nagyobb világtörténelmi esemény, mint az angol-bur háboru nem történt; annak meg közönséges emberi észszel okoskodva, inkább, emelni mint lenyomnia kellett volna a konzerválás, sulyapa-

dás, egerek hozzájárulása, és a benne fekvő tőke időközi kamatjainak elvesztése által *megdrágult buzát?*

Hja, de így csak a közönséges, vagy jobban mondva paraszt, de legjobban mondva — agrár ész okoskodik. És hogy az ő okoskodása csakugyan nem ér egy pipa bagót se: itt van a szemmel látható és kézzel fogható példája — a szeptemberben 8 frtot megért búzára, február 24-én fintorgatja a kereskedő az orrát és 7 frtot se akar érte adni. Kabátjából húzza ki a lapot és mutatja, hogy a buza ára 5 fillérrel ismét esett. És hát a szegény gazda mit csináljon? A váltóra felvett adósság immár a második prolongácziós ciklus felé közeledik; az adót, cselédeket fizetni kell, a háztartás is pénzbe kerül; mindezen és sok más nem említett körülmény kényszeríti, szoritja a gazdát, hogy a buzáját adja el.

Hogy mi okozza ezt a gazdaosztályt végpusztulással fenyegető abnormis állapotot, azt minden józan eszű ember, aki t. i. a merkantilis aranyborju varázstejéből nem ivott, — tudhatja és tudja, hogy az a *börze*. Most a *»baisse«* irány rabolja a szegény gazdát; majd ha ez megtöltötte rablóvárat, át engedi a tért *vérszerinti* rokona — *»Hausse«*-nak. De ez a két gonosz tulajdonképpen *mégis csak egy*, csakhogy érdekei szerint átmetamorforizálódik hol *»baisse«*-szé, hol meg *»hausse«*-szá.

Én azt hiszem — igaz, hogy a hit még nem *tudás* — miszerint a *baisse-irány* már a vége felé jár és utána következni fog a *hausse-irány*; mert hát az összesvindlított olcsó buzát eladni is kell. No azt meg ugyan ki kívánhatná a jólelkű börziánerektől, hogy egy kis polgári hasznot maguknak ne biztosítsanak? Más szavakkal: azt hiszem, hogy ha nem nőnek is az égbe a fák, amit józan *eszű* ember úgy se hisz, — de májusra a buza az *öt* megillető és csak a börzeravaszság által leszoritott 8 forintot árt fogja elérni.

A malmokat én számításba se veszem; azok veszik a buzát mindenkor *foljó áron*. Ha olcsó buzát vesznek — *olcsóban*, ha drága buzát vesznek — *drágábban* árulják a lisztjüket; az ő nyereségüknek mindenkor meg kell lenni, kockázat *kizárva van*.

A tanulság meg az, hogy mindaddig, míg a börzét vagy el nem törlik, vagy meg nem rendszabályozzák úgy, hogy csak természetben átadni és átvenni köteles búzára történhetnek határidőbeli kötések; — a termelő közönség mindenkor a börziánereknek lesz kiszolgáltatva. Mert a valódi kereslet és kínálat szilárdon megálló árakat nem alkothat a papiros buza miatt.

De van még egy dolog, amire ezuttal figyelmeztetni akarok. Alig indul meg nálunk az aratás, már verik a nagy dobót a merkantilis újságok hivataloslag, hogy hát Magyarországon horribilis *nagy lesz a termés*. Vigyázni kell! Ez azt jelenti, hogy a *baisse* zászlót bontott, a termelők kizsákmányolására a hadjáratot megindította . . . Az agrár lapok trombitásai ellenben erősen fujják a kürtöt, hogy a világ statisztika nevezetes hiányokat mutat a buza-termelésben, tehát vigyázni kell; mert a buza áranak *okvetellenül emelkedni kell*. A szegény termelő meg bámul, hogy hát melyiknek van most már igaza? . . . Egyiknek se, mindakétő pénzért üti és fujja a maga instrumentumát. Ne higgyen a termelő se az egyik, se a másiknak; hanem tanulja és tartsa meg apáink azon elvét, hogy terményeit szükségletei földözésének arányában adja el a *foljó árak szerint* az évnegy szakában és ne spekuláljon, mert a spekuláció szédelőgökné váló, de nem — a gazdának!

K—y.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. febr. hó 20-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 14.20—13.60. Kétszeres buza 11.10—10.60. Rozs 10.90—10.40. Arpa 10.40—10.—. Zab 10.—.—9.60. Tengeri: 9.80.—9.40. Borsó 30.—. Lencse 34.—. Bab 13.20. Köleskása 24.—. Burgonya 5.40. 100 kiló lángliszt 26.—. zsemlyeliszt 24.—. fehérkenyér liszt 22.50, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 4.40,

szalma 120. Szalonna 94.—, 6 kiló zsup-szalma —12, 150 dkg alom-szalma —08. 1 kőbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marbahus 96.—, öntött gyertya 92.—, Lámpaolaj —.88. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —80. Pálinka —64, Szilva-pálinka 1.70. Szesz 1.90. 1 mm. kőso 21.44, nyers fagyú 46.—. olvaszt. fagyú 64.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 64.—, uj bor 44.—, mész 2.40, kemény faszén 3.40, puha faszén 3.—, kendermag 20.—. köles —.—. repce —.—, dió 40.—, mogoró —.—, aszalt szilva 40.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —20, szalonna 1.12, sertéshus 96, juh-hus 68, veres hagyma 16, fog-hagyma 52, bors 2.—, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi február hó 20-ról. Tiszta buza körülbelül 480 hltr, kétszeres buza 70 hltr, rozs 250 hltr, árpa 100 hltr, zab 140 hltr, tengeri 280 hltr, burgonya 400 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 50 drb, félhizott 90, sovány 110, süldő 260, malac: 320, hizott marha 12, jármás ökör 290 fejős tehén 180, borju 210, bivaly 7, juh és kecske 50, ló 448.

Marha ártáblázat 1899. február 20-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 600—655, egy pár másodrendű jármás ökör 470—560, egy pár harmadrendű jármás ökör 250—460, 1 drb fejős tehén 90—220. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 146—196. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—152. 1 drb. veres borju 26—40, 1 drb. fél éves borju 36—46, 1 drb egy éves borju 46—66, két éves borju 66—130. 1 drb hizott sertés 86—134, 1 pár fél éves 32—36, 1 pár egy éves sertés 44—64, 1 pár két éves sertés 68—114. 1 drb igás ló 120—180, 1 pár ökörbőr 34—44, 1 pár tehénbőr 24—32. 1 pár bojubőr 10—16, 1 pár lóhbőr 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, február 24.

Buza októberre	7.77
Buza áprilisra	7.49
Uj tengeri	5.10
Rozs okt.	6.35
Zab okt.	5.01
Káposzta, repce, aug.	

Értéktőzsde.

Budapest, február 24.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	379.70
Magyar hitel	876.—
Allamvasut	829.50
Rimamurányi	819.—
Magyar jelzalog	231.20
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. február 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	98.50
Magyar koronajárdék	94.05
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10%	100.75
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	93.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.40
Horváth-szilván földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	162.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcson	141.25
Osztrák járdék papirban	99.45
Osztrák járdék ezüstben	99.40
Osztrák járdék aranyban	99.—
Osztrák korona járdék	99.—
Osztrák államsorsjegyek	187.—
Osztrák magyar bankrészevény	17.65
Magyar hitelbankrészevény	752.50
Osztrák hitelintézet részevény	759.—
Párisi vista	96.20
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.29
Németbirodalmi márka	118.15
London vista	242.50
20 márkás arany	23.62

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Jótekonyczélú műkedvelői színelőadás

a nagypiacz-téri czirkusz átalakított helyiségében.

A nagyvárad i partestület ifjusága

önképző egyesületének tagjai közreműködéséve

az egyleti ház-alap javára

1900. február 25-én, vasárnap

szinre kerül másodsor:

PRÓBAHÁZASSÁG.

Vig fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Gerő Károly. Zenéjét összeállította: Erkel Elek. Rendező: Gesztési Ödön. Karnagy: Gerecsér József.

SZEMÉLYEK:

Szikora Márton, 28 éves, magánzó Mezey Lajos,
Rozália, 51 éves, a felesége — — Nagy Jolánka,
Kanócz Gyuri, ör- } Rozália rokonai Bereczky László,
mester — — — — — H. Pántya Ilonka,
Birike, testvére }
Hajdu Bokor Bercezi, városi hivatalnok — — — — — Mocsy Gyula,
Hajdu Bokor István, szentesi gazdag paraszt — — — — — Kovács Béla,
Zsuzsánna, a felesége — — — — — Szőke Róza,
Patonai Bódog mézárós, Rozálta házában — — — — — Varga Gyula,
Czira Klári kávémérőné, ugyanott Fehér Mariska,
Sági Julesa, kisasszony — — — — — Waltner Blanka,
Rákóczi Alajos, cselédszerző — — — — — Kovács Mihály,
Czili néni, cseléd Rozáliánál — — — — — Lányi Ilonka,
Egy káplár — — — — — Kenéz Ferencz,
Egy dada — — — — — Rápolti Pirooska,
Egy lévélhordó — — — — — Kovács Gábor,
Egy pinezér — — — — — Dvorzszik István,

Czigányok, hordárok.

Történik Budapesten egy nap alatt, az első és második felvonás Rozália házában, a harmadik egy külvárosi vendéglőben. Idő ma.

Ügyelő: Kiss Lajos. Sugó: Nagy János.

A zenekíséretet Dula Miklós jól szervezett zenekara szolgáltatja.

Helyárak: Párnázott támlásszék (a volt körönd helyén) I—V. sor 2 kor. 40 fillér. Támlásszék VI. sortól 2 kor. Körszék I. sor 1 kor. 60 fill., II. és III. sor 1 kor. 20 fillér. IV. és V. sor 1 korona. — Sámogatlan ülőhelyek: Erkélyszék I—III. sor 80 fillér. — Karzati állóhely 40 fillér.

Jegyek előre válthatók a szinköri pénztárnál (nagypiacz-tér) délelőtt 9—12-ig, délután 2—5-ig és este 6 órától kezdve ugyanott. Egy szinlap ára 20 fillér.

Az előadás kezdete pontban fél 8 órakor, vége 10 órakor.

A szinkör jól futve lesz.

Legelő bérbeadás.

Less állomás közelében, Pósa falu mellett, legelőre vállalunk jószágot ez év május 1-től november hó 1-ig.

Felvilágosítást ad a helyszínen **Markó Testvérek.**

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1899. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.	
Kolozsvár	ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	Budapest	ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	P.-Ladány	ind.	5 25	1 24	4 06	2 29	6 05
B.-Hunyad	»	12 20	6 40	8 37	7 55	Nagykátá	»	10 20	3 00	7 54	10 16	Debreczen	»	6 46	3 —	5 22	3 56	8 20
Csucsá	»	12 52	7 09	9 19	8 37	Szolnok	»	11 19	3 56	9 27	11 31	Érmihályfalva ér.	»	7 29	4 01	5 35	4 58	9 47
Bucsa	»	—	—	9 33	8 52	P.-Ladány	»	12 55	5 28	11 53	2 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Brátka	»	—	—	9 50	9 11	Báránd	»	—	—	12 07	2 12	Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.						
Rév	»	1 34	7 47	10 08	9 32	Sáp	»	† 1 17	† 5 48	12 24	2 27	Érmihályfalva ind.	»	6 36	11 09	5 27	9 14	8 15
Élesd	»	† 1 48	† 7 59	10 25	9 49	B.-Ujfalu	»	1 33	6 03	12 46	2 47	Debreczen	»	3 37	12 36	8 15	10 27	8 34
Mező-Telegd	»	2 01	8 11	10 42	10 07	M.-Peterd	»	—	—	1 00	3 00	P.-Ladány	érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 00
F.-Vásárhely	»	—	—	11 01	10 27	M.-Keresztes	»	—	—	1 14	3 12	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta						
Várad-Velenceze	»	2 25	8 32	11 10	10 37	Bors	»	—	—	1 28	3 25	V. v. V. v. V. v. V. v.						
Nagyvárad	érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	Püspöki	»	—	—	1 36	3 32	Debreczen i.	»	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad	ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	Nagyvárad	érk.	2 11	6 39	1 48	3 42	Sáránd	»	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Püspöki	»	—	8 51	11 42	11 14	Nagyvárad	ind.	2 18	6 46	2 06	3 58	H.-Bagos	»	9 41	5 17	M.-Pályi	»	5 47
Bos	»	—	—	11 50	11 22	V.-Velenceze	»	2 24	—	2 30	4 05	H.-Pályi	»	10 05	5 41	H.-Pályi	»	6 03
Mező-keresztes	»	—	—	12 03	11 37	F.-Vásárhely	»	—	—	2 41	4 16	M.-Pályi	»	10 20	5 55	H.-Bagos	»	6 18
Mező-Peterd	»	—	—	12 15	11 50	M.-Telegd	»	2 50	7 15	3 03	4 38	N.-Léta-	»	10	—	Sáránd	»	6 40
B.-Ujfalu	»	3 18	9 23	12 29	12 05	Elesd	»	† 3 04	† 7 28	3 21	4 56	Vértés ér.	»	10 43	6 15	Debreczen é.	»	7 18
Sáp	»	—	† 9 38	12 47	12 25	Rév	»	3 26	7 50	3 45	5 20	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.						
Báránd	»	—	—	1 01	12 41	Brátka	»	—	—	4 06	5 43	Sáránd ind.	»	9 38	5 16	Derecske ind.	»	6 00
P.-Ladány	»	4 03	10 06	1 34	1 19	Bucsa	»	—	—	4 27	6 04	Derecske ér.	»	9 57	5 35	Sáránd ér.	»	6 20
Szolnok	»	5 39	11 44	3 35	3 37	Csucsá	»	4 16	8 37	4 53	6 31	V. v. V. v.						
Nagy-Kátá	»	6 34	12 41	4 45	5 07	B.-Hunyad	»	4 52	9 08	5 32	7 16	V. v. V. v.						
Budapest	érk.	7 50	01 50	6 20	7 10	Kolozsvár	érk.	5 55	10 08	6 59	8 33	V. v. V. v.						

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve.

— A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelzette feklételes megálló helyek.

**Vendéglősök és korcsmárosok
figyelmébe!**

Nagyobb mennyiségű *saját
termésű* tisztán lehuzott

ujbor

jutányosan — hordó számra is —
kapható

Janky Józsefnél
Nagyváradon.

Ugyanott kapható még néhány ezer
szőlő zöld és fásajtás a legneme-
sebb *csemege, muskotály* fajokból
és olasz rizlingből, továbbá 500 darab
két éves legbecsebb *őszi barack*
szemzésekéből.

**Tizezer 2 éves riparia szőlő is
kapható.**

Közvetítő kerestetik.

Meghívás

a »Nagyvárad takarékpénztár részvénytársaság«
53-ik rendes közgyűlésére,

mely

1900. évi március hó 11-ik napján d. e. 10 órakor
saját üzlethelyiségében fog megtartatni.

Tárgya:

1. Az igazgatóság jelentése az 1899. üzletév eredményéről.
2. A felügyelő bizottság jelentése az 1899. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. Egy felügyelő bizottsági tag, esetleg egy pótfelügyelő választás 2 évi időtartamra.
4. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő 5 napibiztos választása 3 évi időtartamra.
5. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásról.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iraltott, szelvényeivel együtt leteni, hol az öt megillető szavazat számát előtűntető tértvénynyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzleti helyiségben f. évi március hó 3-tól kezdődőleg a részvényesek által megtekinthető.

Kelt Nagyvárad, 1900. február 19-én.

Sal Ferencz,

kir. tanácsos, igazgatósági elnök.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határozat hozatalra 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmadrészét képviselik.

A hires

Haldek-féle

Elit-magvak

u. m. 95% csiraképeségű

Oberndorfi répamag

99 1/2% tisztaságú

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ö. cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly-körút 9 s a vidéken **minden jobb üzletben**, mely magot tart.

A cég nagyváradai képviselői **Kappel J.** és **Fischer** urak Sonnenwirt-ház. Telefon 124 sz.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

• Liniment. Capsici comp. •

Ezen hírneves háziszert ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényeknél, csúznál, tagzsugattásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbéti utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** cs. és kir. udvari szállítók.

Felhívás belépésre.

A «Biharmegyei és nagyvárad takarékpénztár szövetség»-be (ujvárosi pi-czulásbank Szt.-László-tér, volt reáliskola épületben) egészen március hó végeig lehet mulasztási illeték fizetése nélkül belépni.

Jelentkezhetni a szövetség helyisé-
gében minden vasárnap d. u. 3—5-ig.

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT

NAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTEKANAK

100,000 KORONA.

EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK
20%
LEVONÁSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

NEM HULL A HAJ NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfű-kivona-
tom, melyet évek hosszú során át
tanulmányoztam, hogy mikép le-
hessen megátolni a megkopaszodást.

EXICÁTOR

1 üveg ára 2. kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és mindennemű illat- és piperecziikk-kereskedésben.

Főraktár: Török József gyógyszerésztára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: Góth Gyula, illat- és piperecziikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, Fő-tér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjalküldési
raktára

DOBÉ NÁNDOR

Nyomatott a Szent-László-nyomdában Nagyváradon.

uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27.